

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. **N** 246.

Tredie Session.

73de Møde.

Fredagen den 6te Februar.

(Fortf.)

Tscherning: Man vil nu ret see Folgen af dette System; man beholder en Planteskole her ved Kjøbenhavn, og strax begjærer enhver Landsby eller idetmindste ethvert Amt en Planteskole, og med fuldkommen saa god Ret, fordi det er langt vanskeligere i de fraliggende Amtene at skaffe sig de Træer, man behøver, end det er i Nærheden af Hovedstaden. Det er besynderligt nok, vi tale hver Dag om, at vi lidt efter lidt skulle ophøre med Decentralisationsystemet, og hver Dag udvikle vi det mere, ved at holde fast paa saadanne Affødninger deraf, som denne Planteskole er. Dersom intet andet skulde bevæge Thinget til at stemme for det Forslag, som er gjort, saa maatte det netop gjøre det, som nu sidst her er kommet paa Bane. Vi maae saa tidligt som muligt kunne møde enhver Begjæring af den Art med at sige, det er overladt til Amtet, det er overladt til den private Industrie, det er overladt til Communen, og Staten staaer ikke her som Handegariner med Frugttræer; det er ikke Statens Sag.

Indenrigsministeren: Jeg maa bemærke, at den sidste ærede Taler har misforstaaet mig. Det, jeg talte om, var Tilflugt til Planteskoler for almindelige Skovtræer, navnlig Naaletræer, til Private, der maatte være villige til at anlægge saadanne, men som hindres ved det Udlæg, som alle sige Skoler fordrer i det første Dieblif. I de enkelte Tilfælde, hvor Understøttelse hidtil er indrømmet, har Hjælpen bestaaet i et rentefrit Laan mod fuld Sikkerhed, saaledes at det skulde tilbagebetales, naar Planteskolen ikke var tilveiebragt inden et vist Antal Aar, og paa den Maade har

man skaffet Planteskoler for Naaletræer tilveie, der have gjort Gavn, og som Staten slet ikke har befattet sig videre med, end at den har givet en saadan Hjælp til det første Anlæg. Jeg troer, at Sagen iøvrigt mindre staaer i Forbindelse med den omhandlede Frugttræplanteskole; men, da den ærede Rigsdagsmand fra Viborg Amt specielt har opfordret mig til at tage Hensyn til dette Forhold, gav jeg denne Oplysning; jeg troer ikke, at den kan afgive noget Argument for eller imod Frugttræplanteskolen.

Formanden: Som den ærede Minister bemærkede, staaer den Sag, der nu er bragt paa Bane, ikke i umiddelbar Forbindelse med Spørgsmaalet om Frugttræplanteskolen ved Frederiksberg. For Dieblifket foreligger kun det stillede Ændringsforslag til Forhandling.

Tscherning: Jeg skal kun tage Anledning af det Anførte til at henlede Thingets Opmærksomhed paa, hvor vigtige de Principer vare, som Ministeren udtalte, nemlig at understøtte den private Industrie paa rette Maade og opgive den offentlige. Der er, hvad Frugttræplanteskolen angaaer, hertil en ypperlig Anledning. Her findes ved Kjøbenhavn et Haveselskab, som har viist overordentlig stor Iver og Virksomhed, og allerede frembragt ypperlige Resultater; giv det en Fjerdedeel af den Understøttelse, som der anvendes paa dette pomologiske Værk, og man vil faae et langt større Udbytte for Pomologien; det er den Bet, man skal gaae. Hvor den private Industrie lægger Dygtighed og Iver for Dagen, der skal man komme den til Hjælp; især hvor det er i et Selskabs Form, der skulde man netop, som den ærede Ordfører har bemærket, benytte Leiligheden; thi derved udbreides til Mange almindelig Interesse for denne Sag, og, skal Noget skaffe os de rigtige Navne paa Æblerne og Bærerne,